

have Indflydelse ogsaa ved Besættelsen af Rektor- og Lærerebæder. Ellers tror jeg ikke, at dette vil komme til at betyde saa meget, men det er en god Begyndelse. Selv om jeg altsaa ser, at den personlige Skoles Ideer holder deres Indtog i Stats-skolen, for saa vidt det kan ske ad Lovgivningens Vej — det kan det for øvrigt slet ikke, der kan kun ad Lovgivningens Vej aabnes Mulighed for, at Personer, der har Evner i den Henseende, kan faa Lov til at bruge disse Evner —, skønt jeg altsaa ser, at der er en god Bestræbelse, baade fra Kommunalbestyrelsens og fra Statens Side i den Retning, er der for mig ingen Tvivl om, at den private højere Skole maa bevares. Det frie, private Initiativ maa bevares; disse private Skoler vil altid i alt Fald have deres Betydning som Forsøgsstationer, og jeg er tilbøjelig til at tro, at Skoleforsøgsstationer er bedre, naar de ledes frit og privat, end naar de som andre Forsøgsstationer, vi har, bliver oprettede af Staten.

Som dette Lovforslag i sig indebærer et Forslag, der ikke alene gælder for Københavns, Frederiksberg og Gentofte Kommuner, men som vil komme til at faa afgørende Betydning for hele Landets Skolevæsen, saaledes indeholder det ogsaa i sig Problemer af vidtrækkende pædagogisk Betydning, men det indeholder samtidig et Skatteforslag, og det er et Skatteforslag, der i Virkeligheden gaar imod Strømmen, den Strøm, som vil blive stærk især efter Krigen, idet man her særlig skatsetter Familier med Børn og helt fritager dem for Skatten, som er uden Børn. Det er i Virkeligheden ikke mere Skolepenge, vi skal betale, men det kaldes en Skoleafgift, og den skal opkræves af Skatteopkræveren, betales sammen med Skatten; den vil blive følt som en Skat af dem, der har Børn i disse Skoler, den vil virke som saadan. Jeg tror, Udvalget vil komme til at beskæftige sig med denne Sag og ogsaa til at stille den i Sammenhæng med hele vor Skatte-lovgivning. Det kan komme under Overvejelser, om ikke den maa medføre f. Eks. en Pebersvendeskat, og endvidere, om ikke det kunde være en Udvej at lægge det hele ind under Skattelovgivningen, men saa bliver der ogsaa meget, der skal ændres i den øvrige Lovgivning. At komme ind paa disse Ting her ved første Behandling, mener jeg vil være Tidsspilde, i Særdeleshed, da vi ikke har megen Tid at undvære, for selv om jeg mener, at Sagen ikke kan gøres færdig i denne Samling, mener jeg, det vil have sin store Betydning, at alle

Forarbejder lægges til Rette, saaledes at den næste Rigsdag straks kan tage fat og faa den gennemført meget hurtigt.

I § 4 sættes Skattegrænsen ved 4,000, efter Børnetallet 5,000 Kr., saaledes at de, der har Indtægter ud over denne Sum, skal betale en Skoleafgift, stigende indtil Indtægter paa 12,000. henholdsvis 15,000 Kr., der skal betale, hvad Undervisningen antages at koste det offentlige, og det er sat til 28 Kr. pr. Barn maanedlig. Jeg ved, der er flere, som har ment, at det var for lidt, og at et Barn i Statsskolerne kostede mere end 28 Kr. om Maanedn. Der er blevet hævdet, at naar man opgør det til denne Sum, havde man ikke taget Hensyn til Forrentningen af Statens Skolebygninger. Jeg har bragt i Erfaring, at det passer ikke, men at man har taget alle Hensyn med, og at de 28 Kr. endog-saa af kyndige menes at være snarere for meget end for lidt. Derom skal jeg ikke udtale mig. Denne Sum er fremkommet ved, at man har taget Gennemsnittet af de sidste 10 Aar, saavidt jeg ved indtil 1916, og man har der regnet med ikke alene Vedligeholdelse, men ogsaa de Nybygninger, som indenfor dette Aaremaal har fundet Sted ved Skolerne i Aarhus, i Nykøbing og i Horsens foruden ogsaa Nybygninger ved Ribe og andre Skoler, saa i disse 28 Kr. vil alt være taget med, efter hvad kyndige og samvittighedsfulde Mænd har oplyst. Men at Udgiften alligevel kan blive større, er muligt, især i disse dyre Tider, hvor jo ogsaa Brændselet i Skolerne og meget andet vil stige i Pris. Men saa er der en Ting til, som vi ikke maa glemme, og det er, at naar vi faar Tanken i dette Lovforslag gjort til Lov, vil det let blive saaledes, at vi alligevel faar en Overklasseskole her i Storkøbenhavn, en eller to Skoler, hvori de, som er oppe paa en Aarsindtægt af over 12—15,000 Kr., vil sætte deres Børn. Det kan man sikkert ikke undgaa. Vi vil altsaa faa: Vederlagsfri kommunale højere Skoler, Stats- og kommunale højere Skoler, der er fri for dem, der har under 4,000 Kr. i Indtægt; for det tredje private, statsgodkendte Skoler og for det fjerde rent private Skoler. Det er noget, som man maa tage med i Betragtning, hvis man skal beregne Udgifterne, men der er sikkert ikke noget at gøre derved; dem, der nu en Gang har Raad til at holde en Overklasseskole, staar det jo frit for at gøre det; dem aabner Grundloven jo en Vej, men det bliver altsaa paa deres egen Bekostning.